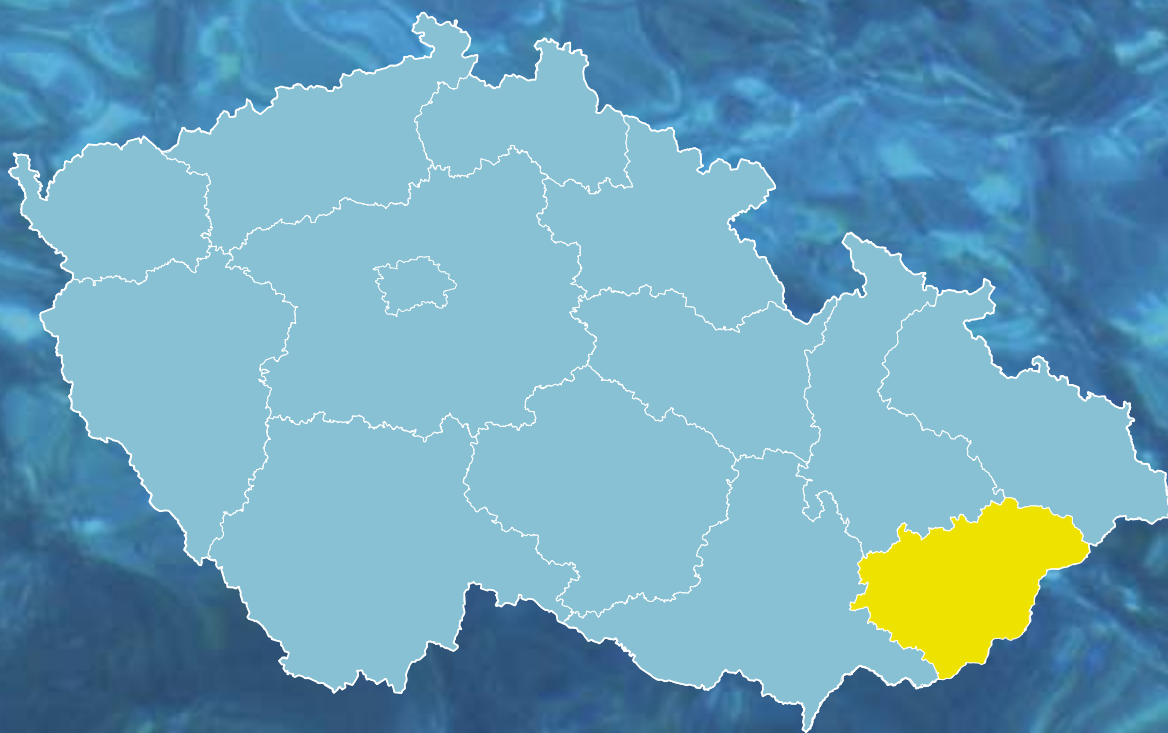

2006

STAV ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
v jednotlivých krajích
České republiky

ZLÍNSKÝ KRAJ

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

STAV ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ v jednotlivých krajích České republiky v roce 2006

Zlínský kraj

CENIA, česká informační agentura životního prostředí
Ministerstvo životního prostředí (MŽP)
Krajský úřad Zlínského kraje (KÚ)

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR)
Centrum dopravního výzkumu, v.v.i. (CDV Brno)
Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ)
Český statistický úřad (ČSÚ)
Český ústav zeměměřičský a katastrální (ČÚZK)
Ministerstvo zemědělství (MZe)
Správy národních parků (Správy NP)
Stoklasa tech.
Ústav pro hospodářskou úpravu lesů (ÚHUL)
Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka (VÚV T.G.M., v.v.i.)
VÚV T.G.M. – Centrum hospodaření s odpady (VÚV T.G.M. – CeHO)

Kontaktní místo:

CENIA, česká informační agentura životního prostředí
Litevská 8/1174, 100 05 Praha 10,
<http://www.cenia.cz>, info@cenia.cz, 267 225 340

Krajský úřad Zlínského kraje
třída Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín
www.kraj-zlinsky.cz, podatelna@kr-zlinsky.cz, 577 043 111

Autorizovaná verze.

Zpracovala CENIA, česká informační agentura životního prostředí
© 2007, Ministerstvo životního prostředí

1. Základní informace o území

Rozloha kraje (km²): 3 964

Počet obyvatel: 589 869

Hustota obyvatelstva (obyvatel.km⁻²): 149

Zdroj: ČSÚ, ČÚZK

Zlínský kraj je charakteristický svou přírodní rozmanitostí od nejteplejších oblastí Panonika v Dolnomoravském úvalu, přes karpatské pahorkatiny Chřibů, Hostýnských, Litenčických a Vizovických vrchů až po horské hřbety Beskyd, Javorníků a Bílých Karpat. Rozmanitá jsou i přírodní společenstva od nížinných lužních lesů a nivních luk, přes teplomilné doubravy a stepní stráně až po horské louky, pastviny, vrcholové bučiny a jedlobukové lesy. Nejnižším místem kraje je niva řeky Moravy u Uherského Ostrohu (172,5 m.n. m.), nejvyšším bodem vrchol Čertova mlýna (1205 m.n.m.) v Beskydech.

V kraji je řada zdrojů minerálních vod využívaných jednak k pití, jednak k léčbě zejména v největších moravských lázních v Luhačovicích, ale i v lázních v Ostrožské Nové Vsi, Kostelci u Zlína, Smrad'avce u Buchlovic.

Z hlediska ochrany a tvorby životního prostředí jsou významné i obce s velkým podílem alternativních zdrojů a zařízení (KČOV, biomasa, solární a geotermální energie), např. Roštín a Rusava v okr. Kroměříž nebo Hostětín v okr. Uherské Hradiště.

Ekologickým zemědělstvím se v kraji zabývá 26 hospodařících subjektů na výměře 5 500 ha. Na 3 farmách je provozována i rekreace formou agroturistiky.

Cykloturistika v kraji se stále rozvíjí a zdokonaluje se i síť cyklistických tras a stezek. Nově byly vybudovány úseky cyklostezek s pevným povrchem např. Rusava – sv. Hostýn, Uh. Ostroh – Veselí nad Moravou, Staré Město – Babice (podél Bařova kanálu), Staré Město – Velehrad, v rámci cyklotrasy Bečva úseky Vsetín – Janová, přes Velké Karlovice atd.

2. Ovzduší

2.1 Emise

Největší znečišťovatelé ovzduší v kraji byly, podobně jako v předchozích letech, tyto společnosti: DEZA a. s., provozovna Valašské Meziříčí (tuhé znečišťující látky TZL, oxid siřičitý SO₂, oxidy dusíku NO_x), Moravské teplárny a. s., Zlín (TZL, SO₂, NO_x, oxid uhelnatý CO), Autopal, s. r. .o. Hluk (TZL), Teplárna Otrokovice a. s. (SO₂, TZL, NO_x), Slévárna Vsetín, spol.s. r. .o. (CO), Společný zemědělský podnik, a. s. Kroměříž (NH₃), Zevos a. s. Kunovice (amoniak NH₃)

Kromě výše uvedených se nemalou měrou na emisích ostatních látek podílí i technologické zdroje znečišťování ovzduší, mezi které lze zařadit významné výrobní závody základních chemických látek a přípravků situované ve Valašském Meziříčí (DEZA, CABOT) a Otrokovicích, dále pak výroby pneumatik v Otrokovicích a Zlíně a v neposlední řadě i výroba barev ve Starém Městě u Uherského Hradiště.

V rámci roku 2006 byly na základě souhlasu Krajského úřadu Zlínského kraje realizovány změny u stávajících zdrojů, výstavba a povolení nových zdrojů spolu s rušením již technologicky zastaralých zdrojů. U všech těchto změn byl dopad do celkové emisní bilance kraje minimální, avšak vždy byl přínosný z hlediska stavu ovzduší v lokalitách přímo souvisejících s rekonstruovaným zdrojem. Za významný příspěvek ke zlepšení životního prostředí lze považovat jak snížení emisí do ovzduší, tak i snížení pachové zátěže obyvatel. Dále je realizovaná postupná hermetizace zásobníků suroviny ve společnosti DEZA Valašské Meziříčí (ukončení v roce 2011), včetně rekonstrukce stáčiště cisteren (uvedení do provozu v roce 2007), čímž dojde k výraznému snížení emisí benzo(a)pyrenu spolu s pachovými látkami. Z hlediska zdrojů emisí ze zemědělské činnosti je nutno konstatovat, že v roce 2006 byly schváleny další plány správné zemědělské praxe, tento trend i nadále pokračuje.

Z hlediska emisí je nutné zmínit i problematiku emisí z mobilních zdrojů, která je v kraji velmi významná, neboť většina motorové dopravy je vedena přímo středy obydlených zón. Neustálým nárůstem intenzity dopravy a nedostatečnou kapacitou stávajících silnic v kraji je způsobena nepříznivá emisní bilance u NO_x. Ke zlepšení této situace přispěje plánovaná výstavba sítě dálnic a rychlostních komunikací spolu s výstavbou obchvatů kolem měst.

Tabulka 1a: Celkové emise hlavních znečišťujících látek ze zdrojů, podíly podle kategorií zdrojů znečišťování ovzduší (kt.rok⁻¹) na území Zlínského kraje v roce 2006

	Rok	REZZO	TZL	SO ₂	NO _x	CO	VOC	NH ₃
Emise celkem	2005	1-4	2,28	7,33	9,17	15,08	9,35	2,87
	2006	1-4	2,05	7,08	8,57	12,83	9,17	2,76
Velké zdroje	2005	1	0,22	6,23	2,67	1,29	1,00	0,98
	2006	1	0,21	6,11	2,64	0,72	1,02	0,98
Střední zdroje	2005	2	0,09	0,15	0,18	0,31	0,30	0,72
	2006	2	0,06	0,13	0,12	0,20	0,24	0,36
Malé zdroje	2005	3	0,76	0,91	0,61	2,78	5,95	0,98
	2006	3	0,60	0,82	0,47	2,16	6,01	1,33
Mobilní zdroje 1)	2005 ²⁾	4	1,21	0,03	5,71	10,71	2,11	0,10
	2006	4	1,18	0,03	5,35	9,75	1,91	0,09

¹⁾ Emise z motorové dopravy rozpočítány do krajů dle metodiky CDV Brno

²⁾ Korigované údaje

Zdroj: ČHMÚ

Tabulka 1b: Meziroční změna emisí hlavních znečišťujících látek 2006/2005 (kt.rok⁻¹) na území Zlínského kraje v roce 2006

	TZL	SO ₂	NO _x	CO	VOC	NH ₃
Emise celkem	-0,23	-0,25	-0,60	-2,26	-0,19	-0,11
Velké zdroje	0,00	-0,13	-0,03	-0,57	0,02	0,00
Střední zdroje	-0,04	-0,03	-0,06	-0,11	-0,06	-0,36
Malé zdroje	-0,16	-0,10	-0,14	-0,61	0,06	0,35
Mobilní zdroje	-0,03	0,00	-0,36	-0,96	-0,21	-0,02

Zdroj: ČHMÚ

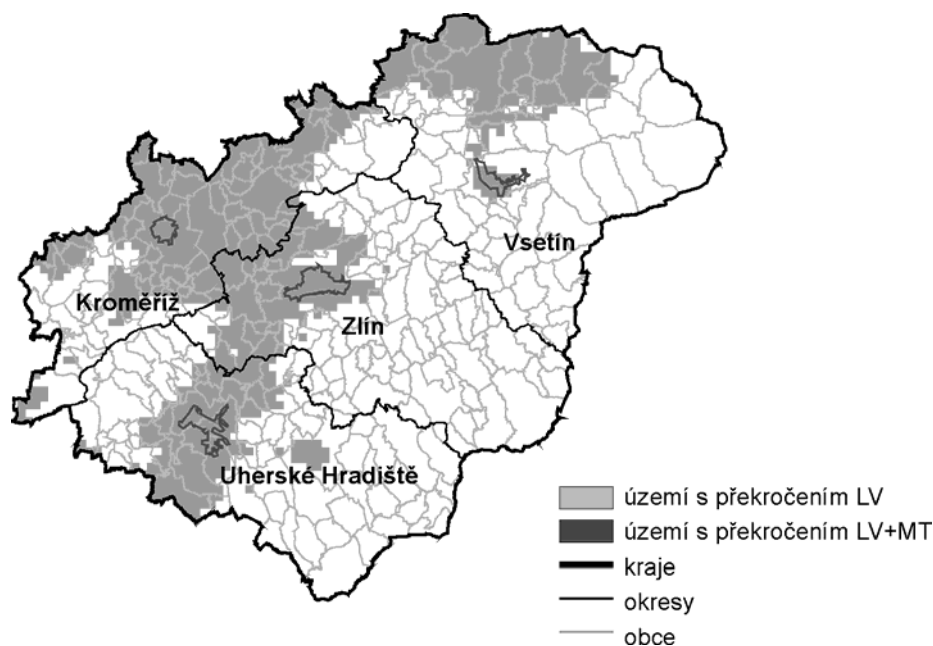
Porovnáním podílů jednotlivých kategorií zdrojů znečišťování ovzduší na celkových emisích Zlínského kraje lze dojít k následujícím závěrům:

- podíl velkých zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO1) na celkových emisích kraje je rozhodující v případě SO₂, významný v případě NO_x a NH₃ a marginální v případě CO a TZL,
- podíl středních zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO2) na celkových emisích kraje je minimální
- podíl malých zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO3) na celkových emisích kraje je výrazný v případě NH₃ a TZL
- podíl mobilních zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO4) na celkových emisích kraje je rozhodující v případě TZL, NO_x a CO
- celkově lze konstatovat meziroční snížení emisí všech sledovaných látek

2.2 Imise

Na území kraje bylo v roce 2006 provozováno celkem 8 monitorovacích stanic. Z toho 4 provozuje ČHMÚ, 2 Státní zdravotní ústav a 2 města a obce. Imisní hodnoty jednotlivých škodlivin lze hodnotit oproti předcházejícím rokům jako klesající pokud se zaměříme na jejich průměrné hodnoty. Imisní zatížení polévatým prachem bylo v maximálních hodnotách vyšší, avšak meziročně se na území kraje snížila rozloha oblastí s překročením imisním limitem. Nelze však konstatovat, že je situace příznivá, neboť i přes viditelné zlepšení jsou na území kraje místa, kde je překračován imisní limit pro tuhé znečišťující látky vyjádřené jako prašné částice velikostní frakce PM₁₀.

Obrázek 1: Území Zlínského kraje, na kterém došlo v roce 2006 k překročení imisního limitu (LV) nebo imisního limitu navýšeného o mez tolerance (LV + MT) pro alespoň jednu ze sledovaných znečišťujících látek, bez zahrnutí ozonu

Zdroj: ČHMÚ

2.3 Program realizace snižování znečišťování ovzduší v daném roce

V rámci realizace programů snižování emisí a zlepšování kvality ovzduší zpracoval Zlínský kraj ve spolupráci s ČHMÚ aktualizaci programů. Programy byly rozšířeny o programový dodatek, který zajistí shrnutí všech plánovaných opatření. Další činností Zlínského kraje je rozpracování výsledků programů pro potřeby územních plánů měst a obcí, včetně plánu VUC Zlínského kraje, tak aby se co nejméně překrývaly oblasti určené k rozvoji s oblastmi se zhoršenou kvalitou ovzduší.

V kraji probíhá několik drobných investičních akcí, které mají za účel instalaci obnovitelných či alternativních zdrojů tepla (převážně tepelná čerpadla, sluneční kolektory a bioplynové stanice s kogenerací). Plošná plynofikace se prakticky zastavila, neboť již většina území je pokryta rozvody zemního plynu

3. Voda

Srážkové poměry

V roce 2006 spadlo v oblasti průměrně 818 mm srážek, což je 125 % dlouhodobého srážkového normálu (1961–2000). Celkově je možno tento rok hodnotit jako srážkově nadnormální.

Tabulka 2: Srážkové poměry na území kraje na území Zlínského kraje v roce 2006

Název okresu	Srážkový úhrn 2006 [mm]	Srážky 2006 % normálu
Zlín	775	125
Vsetín	1049	134
Kroměříž	705	133
Uherské Hradiště	688	106
Zlínský kraj	818	125

Zdroj: ČHMÚ

Plošné rozdělení srážek v oblasti bylo nerovnoměrné, nejvíce srážek spadlo v okrese Vsetín, nejméně v okrese Uherské Hradiště. Nejvyšší roční úhrn srážek byl naměřen na stanici Horní Bečva (okres Vsetín), a to 1198 mm, nejnižší úhrn srážek na stanici Staré Město (okr. Uherské Hradiště) – 521 mm.

Z hlediska ročního chodu měsíčních úhrnů srážek bylo pro rok 2006 typické srážkově nadprůměrné jaro, střídání suchých a vlhkých měsíců v létě a srážkově podprůměrný podzim a závěr roku. Jako srážkově normální lze hodnotit měsíce květen, říjen a listopad, nadnormální leden, únor, březen a květen, silně nadnormální duben a srpen. Srážkově nejbohatším měsícem byl srpen, kdy spadlo v kraji průměrně 150 mm srážek. Nejvíce to bylo v okrese Vsetín, kde byl průměr 197 mm. Nejvyšší úhrn v srpnu zaznamenala stanice Horní Bečva (okr. Vsetín) – 283 mm. Srážkově podnormální byly měsíce září a prosinec, mimořádně podnormální červenec (s průměrným úhrnem 24 mm). Nejsušším měsícem tohoto roku bylo září, kdy spadlo v průměru 23 mm srážek. Nejméně to bylo v okrese Uherské Hradiště, kde byl průměr 17 mm. Nejnižší úhrn v září byl naměřen na stanici Hluk (okres Uherské Hradiště) – 9 mm.

Sněhová pokrývka ležela v nižších polohách od začátku roku do konce března, ve vyšších polohách do poloviny dubna. Její maximální výška se pohybovala od 26 cm na stanici Kvasice (okres Kroměříž) po 165 cm na stanici Horní Bečva (okr. Vsetín). Nový sníh pak napadl začátkem listopadu, v první polovině prosince a na konci prosince, ale během několika málo dnů roztál.

Odtokové poměry

Odtokové poměry byly v roce 2006 na většině řek v oblasti nadprůměrné, v průměru 140 % Q_a . Extrémní vodnost byla způsobena povodní, která se vyskytla na přelomu března a dubna v celém povodí řeky Moravy. Maximální průtoky, které dosáhly ve Zlínském kraji až úrovně 50leté vody, byly způsobeny povodněmi vzniklými táním extrémních zásob sněhu v povodí, oteplením a srážkami. Ve srovnání s dlouhodobým průměrem Q_a za období 1931–1980 měla řeka Vsetínská Bečva ve Vsetíně 142 % Q_a , v Jarcové 142 % Q_a , Rožnovská Bečva v Krásně 139 % Q_a , Rusava v Třeběticích 143 % Q_a , Morava v Kroměříži 126 % Q_a , ve Spytihněvi 133 % Q_a , Dřevnice ve Zlíně 139 % Q_a a Olšava v Uherském Brodě 160 % Q_a .

Rozložení odtoku během roku bylo nerovnoměrné. Nejvodnějším měsícem byl březen a duben. Maximální průtoky dosáhly na většině řek úrovně 2–10leté vody, na Moravě v Kroměříži a ve Spytihněvi byly průtoky na úrovni 50leté vody.

Ve srovnání s průměrnými měsíčními průtoky byly průtoky v lednu a únoru podprůměrné, nadprůměrné bylo období březen až červen, kdy maximální měsíční průtoky v dubnu dosahovaly až 300 %. Po období maximálních průtoků se odtok postupně snižoval na říjnových 45 %. V listopadu byly průtoky normální, v prosinci klesly opět na 50 % dlouhodobého průměru. Nejnížší měsíční průměrné průtoky byly v říjnu.

Tabulka 3: Průměrné průtoky na vybraných profilech na území Zlínského kraje v roce 2006

Název okresu	Objekt staniční sítě povrchových vod	Průměrný průtok 2006 v $m^3 \cdot s^{-1}$	Dlouhodobý průměrný průtok 31–80 v $m^3 \cdot s^{-1}$	Průtok 2006 v % průměru 1931–80
Vsetín	Vsetín -Vsetínská Bečva	9,35	6,57	142
	Jarcová - Vsetínská Bečva	13,0	9,18	142
	Krásno - Rožnovská Bečva	4,88	3,50	139
Kroměříž	Třebětice - Rusava	0,63	0,44	143
	Kroměříž - Morava	64,5	51,3	126
Zlín	Zlín - Dřevnice	3,06	2,21	138
	Spytihněv - Morava	73,5	55,4	133
Uherské Hradiště	Uherský Brod - Olšava	3,43	2,14	160
Zlínský kraj				140

Zdroj: ČHMÚ

Podzemní vody

Průměrná roční úroveň hladiny podzemní vody v objektech pozorovací sítě podzemních vod byla v roce 2006 asi 39 cm nad dlouhodobým ročním průměrem určeným za období 1971–2000. V průběhu celého roku byly průměrné měsíční úrovně hladiny podzemní vody vyšší než příslušné měsíční normály období 1971–2000. Roční chod kolísání hladiny podzemní vody byl typický. Od ledna, kdy byly zaznamenány minimální vydatnosti až do května, kdy se vyskytla roční maxima, hladina podzemní vody stoupala, v červnu došlo k poklesu hladiny podzemní vody, v červenci následoval opět vzestup a od srpna postupný pokles až do prosince.

Průměrné roční vydatnosti pramenů v roce 2006 dosahovaly 105 % normálu (1971–2000). Průměrné měsíční vydatnosti byly od dubna do září vyšší než příslušné měsíční normály. Roční chod vydatnosti pramenů byl podobně jako u stavů hladiny podzemní vody typický pro naše území. Od ledna do dubna až května se vydatnosti pramenů zvyšovaly až k ročnímu maximu a potom nastal pokles vydatností až k prosincovým minimálním vydatnostem.

Jakost podzemních vod

Ve státní síti jakosti podzemních vod bylo v tomto kraji v roce 2006 sledováno 18 objektů podzemních vod, na kterých bylo odebráno celkem 36 vzorků. Lokální překročení normativu B bylo zjištěno u ukazatele amonné ionty NH_4^+ u 2 vzorků v 1 lokalitě, u ukazatele chloridy Cl^- u 2 vzorků ve 2 lokalitách a u ukazatele bor B u 1 vzorku v 1 lokalitě. Normativy C byly překročeny u ukazatele NH_4^+ u 1 vzorku v 1 lokalitě, u ukazatele Cl^- u 3 vzorků ve 2 lokalitách a u ukazatele hliník Al u 1 vzorku v 1 lokalitě. Koncentrace dusičnanů NO_3^- přesahující limit pro pitnou vodu* byla naměřena u 3 vzorků ve 2 lokalitách.

Tabulka 4: Jakost podzemních vod

Ukazatel	Počet vzorků				Počet objektů				Normativ		
	všech	< MS	> B	> C	všech	> B	> C	> B nebo C [%]	B	C	jednotky
amonné ionty	36	20	2	1	18	1	1	11,1	1,2	2,4	mg.l^{-1}
chloridy	36	0	2	3	18	2	2	22,2	100	150	mg.l^{-1}
bor	36	9	1	0	18	1	0	5,6	0,5	5	mg.l^{-1}
hliník	36	13	0	1	18	0	1	5,6	0,25	0,4	mg.l^{-1}
Celkem	36	–	2	5	18	2	3	27,8	–	–	–

Zdroj: ČHMÚ

Normativ ...limitní hodnoty dle Metodického pokynu MŽP ČR z 15. 9. 1996 část 2 – Kritéria znečištění zemin a podzemní vody

Celkem.....bez rozlišení ukazatelů (jedná se o sjednocení objektů (vzorků))

< MSpočet vzorků, kde byla zjištěna koncentrace ukazatele pod mezí stanovitelnosti

> Bpočet objektů (vzorků) s výskytem alespoň jedné hodnoty mezi normativem B a C (včetně hodnot rovných přímo normativu C)

> Cpočet objektů (vzorků) s výskytem alespoň jedné hodnoty nad normativem C

> B nebo C počet procent objektů s výskytem alespoň jedné hodnoty nad normativem B nebo C

*limit pro pitnou vodu 50 mg.l^{-1} dle Vyhlášky MZ ČR č. 252/2004 Sb.

3.1 Zásobování pitnou vodou

Ve Zlínském kraji bylo v roce 2006 vyrobeno 34 mil. m³ pitné vody. Ztráty ve vodovodních sítích představovaly 19,5 %. Pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu bylo zásobeno 528 863 obyvatel, což je 89,7 %. Hlavními provozovateli vodovodů jsou společnosti Vodovody a kanalizace Kroměříž a. s., Vodovody a kanalizace Vsetín a. s., Slovácké vodárny a kanalizace a. s. a Zlínská vodárenská a. s.

Tabulka 5: Výroba a užití pitné vody na území Zlínského kraje v roce 2006

Objem vyrobené pitné vody (mil. m ³)	34,0
Počet obyvatel zásobených vodou z veřejných vodovodů	528 863
Ztráty vody ve vodovodních sítích (%)	19,5

Zdroj: ČSÚ

3.2 Chráněné oblasti přirozené akumulace vod

Tabulka 6: Chráněné oblasti přirozené akumulace vod na území Zlínského kraje v roce 2006

Název chráněné oblasti přirozené akumulace vod	Plocha (km ²)	Podíl na ploše kraje (%)
Beskydy	622,8	15,7
Kvartér řeky Moravy	188,2	4,7
Vsetínské vrchy	402,5	10,1

V roce 2006 nedošlo k žádné změně proti roku 2005.

Zdroj: VÚV T.G.M.

3.3 Stav povrchových vod, přehled největších znečišťovatelů

Jakost povrchových vod

V tomto kraji bylo sledováno 13 profilů na řekách Morava, Bečva, Vsetínská a Rožnovská Bečva, Haná, Dřevnice, Olšava a Vlára.

Ve skupině A byly naměřeny hodnoty NL 105°C odpovídající IV. a V. třídě na více než polovině profilů na tocích Haná, Morava, Vlára a Olšava. Celkový fosfor P_{celk.} dosáhl na pěti profilech IV. třídy na Hané, Dřevnici, Olšavě a Vláře. Více zatížené byly menší toky, Haná, Vlára a zejména Olšava. Morava v tomto úseku kromě již zmíněných NL 105°C měla ostatní ukazatele vyjmenované v této skupině v I.–III. třídě, ještě lépe byly hodnocena Vsetínská Bečva, které měla jediný ukazatel v této skupině ve třídě III., ostatní látky splnily limity I. a II. třídy.

Ve skupině B limit II. třídy překročil jediný ukazatel, suma polycyklických aromatických uhlovodíků PAU v Moravě v Kroměříži.

Ve skupině C kovy a metaloidy bylo veškeré železo a veškerý mangan zařazeny převážně do II. a III. třídy, Na Olšavě, Vláře a Hané pak do IV. a V. třídy. Silně znečištěn olovem byl profil Olšava – Havřice.

Zejména enterokoky a chlorofyl dosahovaly ve skupině D IV. a V. třídy, výslednou III. třídou byly ohodnoceny pouze profil Vsetínská Bečva – Valašské Meziříčí.

Tabulka 7: Procentní zastoupení profilů státní sítě jakosti vod v třídách jakosti vod podle skupin ukazatelů na území Zlínského kraje v roce 2006

skupina	A	B	C	D
počet profilů.	13	10	13	13
třída	%			
I	0	0	0	0
II	0	80	31	0
III	38	20	38	15
IV	23	0	15	46
V	38	0	15	38

Vysvětlivky:

Skupiny ukazatelů: A – Obecné fyzikální a chemické ukazatele, B – Specifické organické látky, C – Kovy a metaloidy, D – Mikrobiologické a biologické ukazatele

Třídy jakosti: I – Neznečištěná voda, II – Mírně znečištěná voda, III – Znečištěná voda, IV – Silně znečištěná voda, V – Velmi silně znečištěná voda

Zdroj: ČHMÚ

3.4 Odpadní vody

V roce 2006 bylo na veřejnou kanalizaci napojeno 480 400 obyvatel, což je 81,4 %, z toho 410 600 bylo napojeno na kanalizaci s koncovou ČOV, což je 69,6 %. Veřejnou kanalizací je vybaveno 156 obcí a 113 obcí má kanalizaci s koncovou ČOV. Hlavními provozovateli kanalizací jsou společnosti Vodovody a kanalizace Kroměříž a. s., Vodovody a kanalizace Vsetín a. s., Slovácké vodárny a kanalizace a. s. a Zlínská vodárenská a. s. Celkové množství vypouštěných odpadních vod za rok 2006 bylo 52,911 mil. m³ do povrchových vod, do kanalizací pro veřejnou potřebu bylo vypuštěno 22,1 mil. m³ odpadních vod. Převažujícími kontaminanty vypouštěnými do povrchových vod jsou např. fosfor, formy dusíku, organické znečištění.

Tabulka 8: Vypouštěné odpadní vody (mil. m³) na území Zlínského kraje v roce 2006

Odpadní vody vypouštěné do vodních toků	52,9
Odpadní vody vypouštěné do veřejných kanalizací	22,1
- z toho: čištěné na ČOV (bez srážkových vod)	23,6
Odpadní vody čištěné na ČOV (vč. srážkových vod)	46,5

Zdroj: ČSÚ

Tabulka 9: Obyvatelé napojení na veřejnou kanalizaci (tis. obyvatel) na území Zlínského kraje v roce 2006

Počet obyvatel napojených na veřejnou kanalizaci	480,4
- z toho: napojených na veřejnou kanalizaci s koncovou ČOV	410,6

Zdroj: ČSÚ

Významné akce ke snížení množství znečištění vypouštěného v odpadních vodách ukončené v roce 2006

V roce 2006 byla ukončena akce Čistá Bečva I, kdy byly postaveny 2 nové ČOV pro 8 600 EO, zrekonstruováno 5 ČOV (95 450 EO) a byla zbudována či rekonstruována kanalizační síť v 15 obcích v povodí řek Vsetínská Bečva, Rožnovská Bečva a Senice.

3.5 Havárie

V roce 2006 bylo evidováno 8 havarijních úniků závadných látek.

Tabulka 10: Havarijní úniky závadných látek na území Zlínského kraje v roce 2006

Počet havarijních úniků celkem	8
- v tom: do vod podzemních	1
do vod povrchových	8
- z toho úniky: ropných látek	1
těžkých kovů	0
chlorovaných uhlovodíků	0

Zdroj: KÚ, ČIŽP

* Počet havarijních úniků celkem se nemusí rovnat součtu znečištění vod podzemních a povrchových. Nevyčíslená hodnota se rovná únikům, které pouze podzemní či povrchové vody ohrozily.

4. Půda

Zemědělská půda pokrývá v kraji 49 % celkové výměry, stupeň zornění představuje 64,3 %. Oproti roku 2005 došlo v roce 2006 ke snížení orné půdy o 154 ha a k nárůstu plochy trvalých travních porostů o 10 ha, plocha pozemků určených k plnění funkce lesů se za stejné období zvýšila o 74 ha. Podíl travních porostů na výměře zemědělské půdy je však v současné době ve skutečnosti vyšší v důsledku zatravnění části orné půdy bez změny v evidenci půdy. Přetrvává zatížení půdy větrnou erozí v rovinných oblastech a v podhůří Bílých Karpat a Chřibů, vodní erozí jsou ohroženy zejména pozemky na svažitém území pahorkatin. Protierozní ochrana je postupně navrhována v rámci komplexních pozemkových úprav, při tvorbě územních plánů a krajinotvorných programů. Ke zlepšení stavu dochází postupnou realizací chybějících částí ÚSES. V roce 2006 nebyly v kraji zjištěny nové pozemky s nadlimitní kontaminací půdy rizikovými látkami, které by byly závažným důvodem pro zákaz používání pozemku pro výrobu zemědělských výrobků vstupujících do potravního řetězce.

Tabulka 11: Bilance půdy a podíly z celkové výměry (stav k 31.12.2006) na území Zlínského kraje

Druh	ha	%
Zemědělská půda celkem	195 327	49
- z toho: orná půda	125 644	32
trvalé travní porosty	55 995	14
Nezemědělská půda celkem	201 027	51
- z toho: lesní půda	157 260	40
vodní plochy	4 985	1
Celková výměra	396 354	

Poznámka: % - uvádí se procentický podíl jednotlivých druhů půdy z celkové výměry půdy v kraji

Zdroj: ČÚZK

5. Horninové prostředí

V oblasti ochrany a využívání ložisek nerostných surovin nedošlo v roce 2006 proti předchozímu období k výraznějším změnám.

Oblast kraje je s ohledem na geologickou stavbu území poměrně chudá na výskyt ložisek nerostných surovin. Nejvýznamnějšími zdroji nerostných surovin v kraji jsou ložiska štěrkopísků, vázaná na kvartér údolní nivy řeky Moravy (Chropyně, Hulín, Napajedla, Ostrožská Nová Ves).

Těžba ložisek stavebního kamene v oblasti Chřibů (Žlutava) a v oblasti Bílých Karpat (ložiska Bučník, Bzová) mají jen regionální význam.

Využívání ložisek cihlářských hlín se již delší dobu v některých lokalitách nerozvíjí (Kunovice), v některých cihelnách byl provoz v předcházejících letech přerušen (Biskupce). V cihelně Havřice byla výroba cihlářského zboží zastavena, zařízení bylo odvezeno a průmyslové objekty byly zbourány. Při projednávání plánu likvidace důlního díla hlinišť bývalé cihelny bylo přihlédnuto k výskytu zvláště chráněných druhů ptáků vázaných na vodní biotop v zatopené části dobývacího prostoru. Proto byl v tomto území zaregistrován „Významný krajinný prvek Havřická cihelna“. V souvislosti s celkovým poklesem zájmu o cihlářskou surovinu probíhá postupné přehodnocování jejich zásob i na ostatních ložiskách.

Ložiska černého uhlí se vyskytují při severní hranici Zlínského kraje, v tomto prostoru byla ověřená i ložiska zemního plynu. K jejich využívání se dosud nepřikročilo. Při diskusích o případné otvírce nastávají vážné střety zájmů, mimo jiné s orgány ochrany přírody, vzhledem k tomu, že se ložiska nacházejí v CHKO Beskydy.

Další vznikající problémy je nutné řešit při zajišťování ochrany zdrojů podzemních a povrchových vod (CHOPAV Kvartér řeky Moravy) v souvislosti s těžbou ložisek štěrkopísků. Ke střetům zájmů na úseku ochrany půdního fondu dochází v průběhu příprav k využívání ložisek nerostných surovin, kdy vznikají požadavky na zábory lesní i zemědělské půdy.

Pokračující snaha vyhovět zvyšujícím se požadavkům na zajištění dostatku „místních“ stavebních materiálů pro rekonstrukci stávajících silnic a výstavbu komunikací dálničního typu v kraji vede k rozšiřování těžby těchto ložisek.

Pro racionální využívání nerostných surovin, zejména štěrků a štěrkopísků, byla v roce 2006 na objednávku kraje zpracována *Studie limitů těžby, postupné využitelnosti a ochrany zásob ložisek nerostných surovin ve Zlínském kraji*.

6. Příroda

Území Zlínského kraje zahrnuje jak relativně nedotčenou, extenzivně využívanou lesnatou a členitou krajinu s minimálně narušeným krajinným rázem (Beskydy, Bílé Karpaty, Hostýnské a Vizovické vrchy, Chříby, Vsetínsko), tak intenzivně zemědělsky využívanou krajinu s velkým podílem orné půdy s intenzivním velkoplošným hospodařením a minimální biodiverzitou (oblast Hané a moravních niv). Komplexní pozemkové úpravy, které představují největší šanci na zlepšení situace v oblastech s největším podílem orné půdy, však postupují pomalu, takže většina opatření ke zlepšení stavu (realizace ÚSES, vytváření vhodných biotopů pro ohrožené druhy apod.) se koncentruje do relativně zachovalejších oblastí, kde aktivně působí i nevládní organizace a kde je úzký a pevný vztah lidí ke krajině.

Na 132 ZCHÚ (101 PP a 31 PR) v přímé péči Zlínského kraje (mimo VZCHÚ) pak bylo na realizaci plánů péče o chráněné části přírody (management a geodetické zaměření) vynaloženo 3 449 000 Kč. Na další činnosti v ochraně přírody a krajiny (přírodní parky, ochrana druhů, záchranné stanice a činnosti, invazní druhy atd.) z rozpočtu Zlínského kraje dalších 2 815 000 Kč.

Na území Zlínského kraje se v rámci soustavy NATURA 2000 vyskytuje 57 evropsky významných lokalit a 3 ptačí oblasti.

V rámci regulace a sanace agresivních invazních druhů rostlin byly sanovány ojedinělé opakované lokální výskyty bolševníku velkolepého v okrese Zlín, pokračováno v sanaci výskytu všech druhů křídlatek na okrese Uh. Hradiště a zahájení regulace v okrese Zlín. V MZCHÚ v nivě řeky Moravy (PR Kanada, Kolébky a PP Trnovec) pokračovala regulace javoru jasanolitého a netýkavky žlaznaté a v PP Olšava regulace porostu slunečnice topinambur.

Z hlediska **škod způsobených zvláště chráněnými druhy živočichů** je rok 2006 mimořádně příznivý. K 31.12. 2006, byl nahlášen pouze 1 případ napadení hospodářských zvířat vlky. Celkem bylo usmrceno 5 ovcí v celkové hodnotě 15 000 Kč. Hrazeny byly také v jednom případě škody na rybách v chovných rybnících způsobené kormoránem velkým v celkové výši 120 741 Kč.

Tabulka 12: Zvláště chráněná území (stav k 31.12.2006) podle Ústředního seznamu ochrany přírody a přírodní parky na území Zlínského kraje

Kategorie		Celkem (počet)	Rozloha (ha)
Národní park	(NP)	0	0
Chráněná krajinná oblast	(CHKO)	2	119 103
Národní přírodní rezervace	(NPR)	6	329
Národní přírodní památka	(NPP)	3	95
Přírodní rezervace	(PR)	38	896
Přírodní památka	(PP)	123	586
Přírodní park		8	67 820

Zdroj: Správy NP, AOPK ČR, KÚ

7. Lesy

Pozemky určené k plnění funkcí lesů zaujímají ve Zlínském kraji 157 260 ha, což představuje 39,7 % jeho území. Lesní porosty rostou na 154 552 ha, které tvoří 98,3 % z výměry všech pozemků určených k plnění funkcí lesů. Na vlastnictví lesů v kraji se podílí ČR 37,3 %, 30,2 % lesů vlastní fyzické osoby, 15,3 % města a obce, 6,5 % právnické osoby a 10,7 % ostatní subjekty. Obmýtlí lesních porostů je ve Zlínském kraji stanoveno na průměrnou hodnotu 112 let při průměrné obnovní době 30,7 roků. Průměrné stáří lesních porostů bylo zjištěno v hodnotě 64,3 let při průměrném zakmenění 9,3. Podle priorit v plnění funkcí lesů převažují lesy hospodářské (88,2 %), velmi malé je zastoupení lesů ochranných (0,1 %) a z lesů zvláštního určení (11,7 %) připadá největší podíl na lesy významné pro uchování biodiverzity (9 725 ha) a lesy v pásmech zdrojů léčivých a minerálních vod (3 869 ha). Značný podíl lesů (41,72 %) se nachází ve velkoplošných chráněných územích (CHKO). Na 25,62 % plochy lesa byly vyhlášeny přírodní parky a 14,71 % lesů je považováno za součást významných prvků systému ekologické stability. Na zastoupení dřevin se podílí jehličnaté dřeviny z 57 % s jasnou dominancí smrku ztepilého (44,3 %), 42 % plochy lesních porostů zaujímají listnaté dřeviny, z nichž největší podíl (20,6 % porostní plochy) připadá na buk lesní a 1 % porostní půdy představují holiny. Dřevinná skladba lesních porostů je celkem velmi pestrá, ale z důvodů dalšího zvyšování biodiverzity i odolnosti lesních porostů by si větší podpory v budoucnosti zaslouhovaly dřeviny, které byly v období před významnějším vlivem člověka na složení lesních porostů (cca do 18. století) jejich hojnější složkou, zejména jedle bělokorá, dub zimní, jilmy, jeřáb břek a původní druhy hrušňi a jabloní.

Zdravotní stav lesů lze hodnotit jako dobrý. Rok 2006 však byl v zimní části extrémní, zejména v počtu mrazivých dnů a v množství a délce sněhové pokrývky, což se projevilo zvýšeným množstvím zlomů a bylo příčinou i negativního vlivu zvěře a hlodavců na lesní porosty (ohryz kůry). Současně v roce 2006 plodila podstatná část lesních stromů (semenný rok). Zvýšené množství vody z tajícího sněhu sice ohrozilo zejména lužní polohy Zlínského kraje, ale současně nasycení půdy vodou mělo pozitivní vliv na výsadbu i vitalitu lesních porostů a napomohlo k úspěšnému zvládnutí problémů s kůrovci. Naopak extrémně teplý a suchý průběh červencového počasí a části podzimu znamenal pro lesní porosty výraznou zátěž a oslabil je; současně bylo umožněno některým kalamitním škůdcům dokončit vývoj většího množství jedinců.

Tato skutečnost představuje zvýšené nebezpečí v roce 2007 a vyžaduje věnovat trvalou pozornost biotickým škodlivým činitelům. Nejvíce postiženou částí Zlínského kraje v roce 2006 bylo Vsetínsko (škody těžkým sněhem). Zvěř poškodila nejvíce lokality kolem vodních toků v nižších polohách hor a vrchovin, kam se stahovala z míst s velmi vysokou sněhovou pokrývkou. Rozsáhlé neoprávněné těžby v lesích v roce 2006 nebyly ve zvýšené míře zjištěny. Problémy s plněním povinností vlastníků nebo nájemců lesů se sice snižují, ale nejsou úplně dořešeny všechny nedostatky, zejména s prováděním včasných opatření proti přemnožení a šíření škůdců a potřebnou péči o mladé lesní porosty.

Zdravotní stav lesních porostů se podle družicových snímků v roce 2006 oproti předchozím dvěma letům zhoršil. Tato skutečnost je zřejmě důsledkem více příčin, jejichž účinky se navzájem zesilují. Podstatný vliv na zdravotní stav lesů však má lidská činnost, ať již se jedná o produkci škodlivin v ovzduší, ovlivňování živnosti prostředí, vliv na průběh klimatických jevů, změnu druhové skladby lesů a způsob hospodaření.

Tabulka 13: Výměry lesní půdy (ha) a lesnatost (%) na území Zlínského kraje v roce 2006

Výměra celkem (ha)	z toho				lesnatost (%)	
	půda mimo les	plocha PUPFL	porostní půda	bezlesí atp.	PUPFL	porostní půda
396 354	238 987	157 368	154 552	2 816	39,7	39,0

Zdroj: ÚHÚL

Tabulka 14: Kategorizace lesů na území Zlínského kraje v roce 2006

Kategorie lesů	Porostní plocha (ha)
Hospodářské	136 312
Ochranné	120
Zvláštního určení	18 120

Zdroj: MZe, ÚHÚL

Tabulka 15: Přehled poškození lesních porostů (komplexní poškození dle družicových snímků) na území Zlínského kraje v roce 2006

Plochy porostů v jednotlivých stupních poškození a mortality	%
Jehličnaté porosty 0.	6,5
0./I.	26,0
I.	33,9
II.	18,9
III.a	7,5
III.b - IV.	7,2
Listnaté porosty 0.	0,8
0./I.	11,9
I.	43,8
II.	34,1
III.a - IV.	9,5

Vysvětlivky: 0. - Zdravé porosty

Stupně poškození: 0./I. - První známky poškození, I. - Mírné, II. - Střední, III.a - Silné, III.b - Velmi silné, IV. - Odumírající porosty

Zdroj: MZe (STOKLASA Tech.)

8. Odpady

Stavby pro odpadové hospodářství ukončené v daném roce

Rok 2006 je období, kdy nakládat s odpady a provozovat zařízení ke sběru, výkupu, využití či odstranění odpadů je možné pouze na základě souhlasu krajského úřadu dle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech.

V roce 2006 byly dle připomínek krajského úřadu dpracovány plány odpadového hospodářství původců ve Zlínském kraji. Na základě prvotních informací lze konstatovat, že původci přistoupili na plnění cílů *Plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje* (dále POH ZK) a jsou s ním v souladu. Samostatnou částí jsou POH obcí Zlínského kraje, které se zabývají převážně problematikou komunálních odpadů a jejich využitím.

Ze znalosti problematiky a po vyhodnocení připomínek občanů a firem lze konstatovat, že nakládání s odpady bylo v roce 2006 prováděno v souladu s právními předpisy na úseku odpadového hospodářství a že roste množství separovaně sbíraných odpadů a podíl využívaných odpadů oproti odpadům předaným k odstranění. Celkové množství odstraňovaných odpadů se meziročně snižuje, což je převážně způsobeno zaváděním nízkoodpadových technologií, důsledným tříděním již při vzniku odpadů hlavně u občanů a využíváním odpadu jako suroviny nebo její náhrada odpadem. V průběhu roku 2006 se zvýšilo třídění využitelných složek KO na 43,6 kg/osobu.rok, což je meziroční nárůst o 9,3 kg/osobu.rok oproti roku 2005

Nejvýznamnějšími producenty odpadů ve Zlínském kraji jsou stejně jako v letech předchozích průmyslové podniky, obce, čistírny odpadních vod a v neposlední řadě stavební výroba. Na území kraje není provozována žádná spalovna komunálního odpadu. V roce 2006 byly provozovány 3 spalovny nebezpečného odpadu (Chropyně, Zlín - Malenovice, Valašské Meziříčí), 11 skládek komunálního odpadu a 1 skládka inertního odpadu. Dále bylo v provozu 7 kompostáren a 2 biodegradační plochy. Problematika starých skládek je řešena v části 9. Staré ekologické zátěže.

Tabulka 16: Produkce a nakládání s odpadem (kt) na území Zlínského kraje v roce 2006

	O	N
Produkce odpadu celkem	881,7	39,2
Úprava nebo využití odpadu	628,1	21,0
Odstranění skládkováním	172,4	0,0
Odstranění spalováním	0,7	4,9

Zdroj: VÚV T.G.M. - CeHO,

Tabulka 17: Provozované skládky odpadů na území Zlínského kraje v roce 2006

Počet provozovaných skládek celkem	9
- v tom: skládky skupiny S – IO	1
skládky skupiny S – OO	8

Zdroj: KÚ, VÚV T.G.M. – CeHO

Stavby a záměry mající významný vliv na nakládání s odpady ve Zlínském kraji realizované v roce 2006

V roce 2006 byly realizovány následující stavby a činnosti související s odpadovým hospodářstvím:

- zahájení zkušebního provozu komplexního zařízení na zpracování BRO v areálu čistírny odpadních vod v Otrokovicích, provozovatelem je společnost TOMA a. s.;
- ukončení provozování skládky TKO ve Velkých Karlovicích a zahájení její rekultivace
- ukončení provozování skládky TKO v Horním Lidči a zahájení její rekultivace;
- pokračování pilotního projektu s autorizovanou společností EKO-KOM a. s., který se týká rozšíření stávající sítě sběru tříděného komunálního odpadu a informovanosti občanů o jeho výhodách a přínosech;
- pokračování informační kampaně o třídění odpadů se zaměřením na obyvatele kraje;
- výstavba a rozšíření sběrných dvorů sloužících k vytřídění využitelných a nebezpečných složek komunálního odpadu a rozšíření sítě sběru tříděných složek komunálního odpadu.

9. Staré ekologické zátěže

Ve Zlínském kraji v roce 2006 pokračovaly práce na sanaci lokalit znečištěných převážně chlorovanými uhlovodíky, ropnými látkami a těžkými kovy. Sanace probíhaly v Bystřici pod Hostýnem (Javořice), v Hluku (AUTOPAL), v Morkovicích (HANHART), ve Starém Městě (COLORLAK), v Uherském Brodě (Česká zbrojovka a Chemická prádelna a čistírna) a ve Valašských Kloboukách (ČEPRO a GROZ BECKERT).

Stále nejsou řešeny lokality v Holešově (MOPAS), v Kunovicích (Letecké závody), ve Zlíně (TAJMAC ZPS) a v Uherském Hradišti (JMP).

Dále lze konstatovat, že pokračovali práce na rekultivaci starých, již nevyužívaných skládkách (zpracování projektu rekultivace, povolení rekultivace a následná péče o skládku po dobu 30 let). Všechny skládky již zrekontrovanované jsou pravidelně monitorovány a v rámci roku 2006 nebyl hlášen žádný nadlimitní výskyt škodlivin.

10. Doprava

Na území Zlínského kraje je provozována doprava silniční a železniční. Pravidelná letecká doprava z letiště Kunovice nebyla v roce 2006 provozována. Vodní doprava na území kraje je provozována pouze po vodní cestě Bařův kanál a má výlučně rekreační charakter.

Nejvýznamnějšími silničními tahy na území Zlínského kraje jsou silnice I. třídy č. 49 (úsek Otrokovice – Zlín), č. 55 (úsek Hulín – Staré Město), č. 47 (hranice kraje – Hulín) a č. 57 (Valašské Meziříčí – Vsetín). Ze silnic II. a III. třídy, které jsou ve vlastnictví Zlínského kraje, patří mezi nejzatíženější II/490 (Zlín – Holešov) a II/497 (Zlín – Uherské Hradiště). U silnic II. třídy je vysoká intenzita provozu způsobena tím, že tyto silnice slouží jako odklonové trasy pro automobily namísto přetížených komunikací I. třídy, když na některých z nich (zejména I/49 a I/57) v současné době probíhají rozsáhlé rekonstrukční práce, které způsobují dopravní komplikace. Po dokončení těchto modernizací lze očekávat postupný pokles intenzity provozu na silnicích II. třídy.

Z hlediska železniční dopravy je nejvýznamnějším tahem na území kraje trať č. 330 Přerov – Břeclav, která prochází Zlínským krajem v úseku Břest – Nedakonice. Trať je součástí II. železničního koridoru a v nedávné minulosti prošla kompletní rekonstrukcí a modernizací. Dalšími významnými tratěmi na území kraje jsou č. 280 (Hranice na Moravě – Horní Lideč st.hr., prochází územím kraje v úseku Lhotka nad Bečvou – Horní Lideč st. hr.), 340 (Uherské Hradiště – Brno hl. n., prochází územím kraje v úseku Uherské Hradiště – Uherský Ostroh) a 341 (Staré Město u Uherského Hradiště – Vlárský průmysl st. hr.). Z hlediska příměstské dopravy má velký význam trať č. 331 Otrokovice – Vizovice, která obsluhuje podstatnou část aglomerace krajského města Zlína.

Stav silniční sítě je většinou neuspokojivý – vyskytují se bodové i liniové dopravní závady. V roce 2006 probíhaly rozsáhlé rekonstrukční práce na silnicích I/49 (Zlín Malenovice II.) a I/57 (Bystřička – Semetín). Z investičních akcí na silnicích II. a III. třídy patřily mezi nejvýznamnější: II/150 Kunovice – Poličná, II/487: Nový Hrozenkov, most, III/4991: Ostrožská Nová Ves nebo II/497 Zlín, okružní křižovatka. Významná část stavební činnosti spočívala v odstraňování povodňových škod po tuhé zimě a silném jarním tání.

Nejzatíženějšími hraničními přechody na území kraje jsou: Starý Hrozenkov – Drietoma na důležité mezinárodní silnici I/50 (E50) a Střelná – Strelenka na I/49. Ostatní přechody mají pouze lokální význam, v některých případech je omezeno odbavování nákladních automobilů a autobusů. V železniční dopravě je významný hraniční přechod Horní Lideč – Lúky pod Makytou na trati 280, který odbavuje osobní i nákladní dopravu. Druhý hraniční přechod na území kraje Vlárský průmysl – Nemšová (trať 341) slouží výhradně dopravě osobní. V letecké dopravě má letiště Kunovice status mezinárodního veřejného letiště, v současné době zde však není pravidelná osobní doprava provozována.

Nejzatíženější úseky silnic ve Zlínském kraji se vyskytují v intravilánech významných měst (výsledky sčítání vozidel z roku 2005): I/49 Zlín – 32 067 voz./24 hod., I/57 Valašské Meziříčí – 28 656 voz./24 hod., I/55 Uherské Hradiště – 24 605 voz./24 hod. V extravilánu dosahují nejvyšší intenzity provozu silnice I/57 (až 18 998 voz./24 hod.), I/55 (až 16 926 voz./24 hod.) a I/49 (až 16 897 voz./24 hod.)

Tabulka 18: Meziroční srovnání znečištění ovzduší na území Zlínského kraje - vlivy motorové dopravy (doprava silniční a železniční)

	Rok	Množství emisí v t.rok ⁻¹
CO ₂	2005	870 848
	2006	895 004
CH ₄	2005	84
	2006	81
N ₂ O	2005	114
	2006	117
CO	2005	11 739
	2006	10 794
NO _x	2005	5 088
	2006	4 858
VOC	2005	2 380
	2006	2 177
SO ₂	2005	28
	2006	28
Pb	2005	0,05
	2006	0,05
PM	2005	339
	2006	338

Zdroj: CDV Brno, MŽP

11. Činnost kraje v oblasti péče o životní prostředí

Z rozpočtu Zlínského kraje bylo v roce 2006 vydáno na "Drobné vodohospodářské ekologické stavby" 21 mil. Kč na podporu vodohospodářské infrastruktury v malých obcích.

Pro racionální využívání nerostných surovin byla v roce 2006 na objednávku kraje zpracována *Studie limitů těžby, postupné využitelnosti a ochrany zásob ložisek nerostných surovin ve Zlínském kraji*.

V rámci EVVO a Místní Agendy 21 byly v roce 2006 realizovány tyto významnější akce:

- Projekt Zelená pro Zlínský kraj – cesta k udržitelnému rozvoji environmentálního vzdělávání jako cesta k udržitelnému rozvoji (Operační program Rozvoj lidských zdrojů, grantové schéma MŽP – podpora sítí středisek EV a ekologických poraden) – realizace projektu, odborná garance, průběžné konzultace a školicí akce pro partnery a všechna pracoviště projektu, porady, zpracování monitorovacích zpráv a dalších dokumentů k projektu, příprava akcí a aktivit projektu, lektorská činnost.
- XXXI. ročník Mezinárodního festivalu filmů a setkání ochránců přírody TSTTT ,21.- 27. 11. 2006, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Zlín
- Vydání 1 000 výtisků barevného kalendáře – výběr z dětských prací z výtvarné soutěže TSTTT a 500 výtisků sborníku dětské literární soutěže
- VI. krajská konference k EVVO , Uherské Hradiště, 24.11. 2006
- Dvouleté profesní vzdělávání dobrovolných a profesionálních pracovníků v EVVO ve Zlínském kraji – cyklus dvoudenních odborných seminářů (3 moduly)
- Seminář EVVO v knihovnách, souvislosti s ekologickým poradenstvím (Knihovna Kroměřížska, Kroměříž, duben 2006)
- III. veletrh výukových programů Zlínského kraje – 13.9. 2006, terénní středisko EV Semetín, praktická prezentace výukových programů EVVO pro školy, neziskové organizace střediska EV v kraji.)

Z hlediska technické ochrany prostředí je nutné konstatovat, že byly aktualizovány programy snižování emisí a zlepšování kvality ovzduší, tyto programy byly doplněny o programový dodatek, který specifikuje akce, které mohou přispět ke zlepšení kvality ovzduší a snížení emisí. Dále bylo provedeno vyhodnocení plnění POH ZK, ze kterého vyplynula skutečnost, že převážná část cílů stanovených v závazné části je plněna.

IPPC (Integrovaná prevence a omezování znečištění - Integrated Prevention Pollution and Control) je nový přístup k ochraně životního prostředí, jehož cílem je co největší stupeň ochrany životního prostředí jako celku. IPPC se dívá na zdroj znečištění jako na jeden celek.

Ve Zlínském kraji je evidováno 65 subjektů s povinností získání integrovaného povolení. Od nabytí účinnosti zákona mělo k 31.12. 2006 žádost o vydání rozhodnutí IPPC podáno celkem 41 subjektů.

	rok 2006
Počet podaných žádostí o integrované povolení	24
Počet vydaných rozhodnutí – integrovaných povolení	21
Počet změn rozhodnutí	14
Počet řízení o vydání integrovaného povolení přecházejících do roku 2007	12
Počet kontrol subjektů podléhajících integrovanému povolení	12

12. Aktivity neziskového sektoru v oblasti ochrany životního prostředí

Tabulka 19: Některé významné organizace (NNO) působící ve Zlínském kraji:

Název	Adresa	E - mail	Telefon	Kontaktní osoba
ZO ČSOP KOSENKA	Brumovská 11 Valašské Klobouky 766 01	kosenka@mail.walachia.cz	577 320 145	Mgr. Miroslav Janík
Tradice Bílých Karpat	Hostětín 4 687 71 p.Bojkovice	tbk@ecn.cz	572 641 040	Ing. Radim Machů
Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopic	Starý Hrozenkov 11 687 74	iskopanice@razdva.cz	572 696 323	Renata Vaculíková
Sdružení pro výchovu a vzdělávání Ledňáček	Jiráskova 419 Vsetín	koutna.iva@seznam.cz	605 445 847	Mgr. Iva Koutná
Občanské sdružení Zelené bydlení	Louky 386 763 02 Zlín 4	zelene.bydleni@atlas.cz	577 103 212	Helena Frkalová
ZO ČSOP Planorbis	Vrchlického 2859 Kroměříž	planorbis@naucnastezka.cz	573 340 210	Mgr. Kamil Navrátil
Nadace Jana Pivečky	Horní nám. 111 763 21 Slavičín	pivecka@pivecka.cz	577 342 822	
76/13 ZO ČSOP Salamandr	Tylovice 1805 756 61 Rožnov p.R.	bartak.roman@tiscali.cz	571 656 456 777 949 800	Mgr. Roman Barták
ČSOP – Severomoravské regionální sdružení	U Rajky 15,PS 49 757 01 Valašské Meziříčí	csopvm@quick.cz	571 621 602	Milan Orálek, Miroslav Dvorský
Líska, občanské sdružení pro EVVO ve Zlínském kraji	Záviše Kalandry 1095 755 01 Vsetín	liska.evvo@seznam.cz		Mgr. Iva Koutná
ZO ČSOP Veronica, Centrum Veronica Hostětín	Hostětín 86 687 71 Bojkovice	hostetin@veronica.cz	572 630670	Jana Tesařová
ZO ČSOP Radhošť	Valašská 1657 756 61 Rožnov p.R.	sulgan@valachnet.cz	776 245 077	Ing. František Šulgan

Zdroj: KÚ

Náplň činnosti: ochrana přírody, management chráněných území, EVVO a práce s veřejností.

Střediska ekologické výchovy a ekologické poradny Zlínského kraje :

ALCEDO – DDM, Jiráskova 419, 75501 Vsetín ,
Alcedo2@vs.inext.cz , tel. 571 417 704
Mgr. Pavel Bartoň , ředitel

Zelená školička, DDM, Palackého 12, 757 00 Valašské Meziříčí,
cspovm@quick.cz ,
tel. 571 622 243
Mgr. Jitka Dvorská

Centrum EV ZO ČSOP Divoky
Mgr. Marcela Bajarová, Farská 34, 768 02 Zdounky
marcela.bajerova@zs.zdounky.indos.cz

ZO ČSOP Planorbis , Vrchlického 2859 , 767 01 Kroměříž,
planorbis@naucnastezka.cz, tel. 602 532 504
Mgr. Kamil Navrátil

Ekocentrum Žabka při DDM ve Starém Městě
686 02 Staré Město
cevzabka@uhedu.cz , tel. 604 999 325
Bc. Monika Šupková

Ekocentrum Chropa při DDM v Uherském Brodě , Nám. 1. máje ,
688 01 Uherský Brod
ekocentrumub@uhedu.cz ,
Soňa Kunčarová, ředitelka DDM UB, tel. 572 639 570

Ekologická poradna
Základní organizace Českého svazu ochránců přírody 63/01 Centaurea
Větrná ul, 688 01 Uherský Brod, eko@ekoporadnaub.info
Julius Kunčar, Alena Gurská

Ekocentrum Pantoflíček, Základní škola, 687 62 Dolní Němčí
vlasta.ondrova@zsdolninemci.uhedu.cz , tel. 572 648 719
Vlasta Ondrová

ZO ČSOP Ekocentrum Čtyřlístek , Muzeum Jihovýchodní Moravy, Soudní 760 05 Zlín
eko4listek@seznam.cz , tel. 737 542 498
Martin Davidov

ZO ČSOP KOSENKA a Ekologická poradna, Brumovská 11, 766 01 Valašské Klobouky
kosenka@mail.walachia.cz . tel. 577 320 145
Mgr. Miroslav Janík

Ekocentrum Radhošť, Videčská 63, 756 61 Rožnov p. R.
miroslav.kubin@email.cz, tel. 605 810 427
Miroslav Kubín

Významné akce EVVO uskutečněné v roce 2006 ve Zlínském kraji za přispění NNO a dalších subjektů :

- III. krajský veletrh programů a aktivit na podporu EVVO ve školách, školských zařízeních a neziskových organizacích Zlínského kraje – září 2006, Semetín
- VI. krajská konference EVVO Trvale udržitelná škola , listopad 2006, Uherské Hradiště
- XXXI . ročník Mezinárodního filmového festivalu a setkání ochránců přírody Týká se to také tebe (TSTTT) listopad 2006, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Zlín
- Krajské kolo Ekologické olympiády středních škol, říjen 2006, Valašské Klobouky
- Veletrh globální výchovy, Zlín, duben 2006

Dotační podpora z krajského rozpočtu nevládním neziskovým organizacím v daném roce působícím v oblasti ochrany životního prostředí byla realizována prostřednictvím odboru školství mládeže a sportu krajského úřadu Zlínského kraje (*Podprogram pro rozvoj environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve Zlínském kraji*).

Podpořeny byly celkem 3 NNO, z toho 1 NNO v rámci 3 projektů, a dvě NNO po jednom projektu. Výše dotační podpory pro NNO : 178 500 Kč.

13. Prioritní problémy v ochraně životního prostředí

1. Stav ovzduší ve městech a jeho vývoj

V rámci řešení situace ve městech Zlínského kraje je největším problémem motorová doprava, neboť v rámci kraje je vybudováno malé množství obchvatů a veškerá tranzitní silniční doprava je vedena středy měst, navíc není zajištěna plynulost dopravy a na některých místech je doprava úmyslně zpomalována (příčné prahy) a není uvažováno s navýšením emisí, které jsou způsobeny znovurozjetím aut.

2. Stav ovzduší v kraji a jeho vývoj

Z výsledků měření i statistického srovnání emisí vyplývá meziroční zlepšování kvality ovzduší, jak bude vypadat následující trend bude záležet nejen na způsobu provozování zdrojů znečišťování ovzduší, ale i na vlastních povětrnostních podmínkách. Jako závažný problém se jeví imisní zátěž prašnými částicemi.

3. Vody - znečištění podzemních a povrchových vod a jeho vývoj

Snížení znečištění povrchových vod výstavbou a intenzifikací ČOV (např. realizace projektů *Zlínsko - čištění odpadních vod pro Evropu, Čistá Bečva II*, napojení obce Tlumačov na ČOV Otrokovice aj.).

4. Kontaminace podzemních vod a půd (staré zátěže).

Zkratky použité v textu

AIM	automatizovaný imisní monitoring
AOPK ČR	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
AOT40	kumulativní expozice nad prahovou hodnotou koncentrace 40 ppb (z <i>angl.</i> Accumulated Exposure Over a Threshold of 40 ppb)
AOX	halogenové organické sloučeniny (z <i>angl.</i> Adsorbable Organically Bound Halogens)
BAT	nejlepší dostupné techniky (z <i>angl.</i> Best Available Techniques)
BSK	biochemická spotřeba kyslíku
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOV	čistírna odpadních vod
ČÚZK	Český ústav zeměměřičský a katastrální
EMAS	Systém environmentálního řízení a auditu (z <i>angl.</i> Eco-Management and Audit Scheme)
EVVO	environmentální vzdělání, výchova a osvěta
CHKO	chráněná krajinná oblast
CHOPAV	chráněná oblast přirozené akumulace vod
CHSK	chemická spotřeba kyslíku
KÚ	Krajský úřad
LČR	Lesy České republiky
LV	imisní limit (z <i>angl.</i> Limit Value)
MHMP	Magistrát hl. m. Prahy
MT	mez tolerance
MZe	Ministerstvo zemědělství
MZCHÚ	maloplošná zvláště chráněná území
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NEL	nepolární extrahovatelná látka
NL	nerozpustné látky
NP	národní park
NPP	národní přírodní památka
NPR	národní přírodní rezervace
PAU	polycyklické aromatické uhlovodíky
PCB	polychlorované bifenyly
PM10	prašné částice velikostní frakce PM ₁₀ (z <i>angl.</i> Particulate Matter)
POP	persistentní organické látky (z <i>angl.</i> Persistent Organic Pollutants)
PP	přírodní památka
PR	přírodní rezervace
PUPFL	pozemky určené k plnění funkcí lesa
REZZO	Registr emisí zdrojů znečišťování ovzduší

RL	rozpuštěné látky
RS	území navrhované v rámci Ramsarké úmluvy (<i>z angl. Ramsar Site</i>)
SFŽP ČR	Státní fond životního prostředí České republiky
SPA	stupeň povodňové aktivity
SZÚ	Státní zdravotní ústav
TOC	celkový organický uhlík (<i>z angl. Total Organic Carbon</i>)
TTP	trvalé travní porosty
TZL	tuhé znečišťující látky
ÚHÚL	Ústav pro hospodářskou úpravu lesů
UNESCO	Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu (<i>z angl. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization</i>)
VD	vodní dílo
VOC	těkavé organické látky (<i>z angl. Volatile Organic Compounds</i>)
VÚV T.G.M, v.v.i..	Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka
VÚV T.G.M.– CeHO	VÚV T. G. M. – Centrum hospodaření s odpady
VZCHÚ	velkoplošná zvláště chráněná území
ZÚ	zdravotní ústav

..

Vybrané ukazatele roku 2006 pro porovnání stavu životního prostředí v jednotlivých krajích České republiky

Ukazatel	Jednotka	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Rozloha	km ²	496	11 015	10 057	7 561	3 315	5 334	3 163
Počet obyvatel	obyvatel	1 183 576	1 166 537	628 831	552 898	304 573	823 193	429 803
Hustota obyvatelstva	obyvatel.km ⁻²	2386	106	63	73	92	154	136
Emise ze stacionárních zdrojů celkem (TL, SO ₂ , NO _x , CO, VOC, NH ₃)	kt.rok ⁻¹	50,8	168,8	70,6	69,4	47,1	190,8	29,4
- z toho: tuhé látky	kt.rok ⁻¹	2,27	9,8	4,6	4,4	2,2	5,2	1,8
SO ₂	kt.rok ⁻¹	2,21	22,0	10,0	10,7	17,2	71,3	3,1
NO _x	kt.rok ⁻¹	10,61	40,2	13,6	15,2	13,3	70,6	5,1
VOC	kt.rok ⁻¹	12,4	23,4	11,0	10,4	4,7	14,7	6,3
Vyrobena pitná voda	m ³ .obyvatel ⁻¹	111,0	42,7	61,0	62,4	77,9	77,9	72,8
Podíl obyvatel zásobených vodou z veřejných vodovodů	%	99,2	82,8	91,2	82,4	98,4	95,9	88,6
Ztráty vody ve vodovodní síti	%	23,8	21,9	23,0	17,6	16,0	25,0	23,8
Chráněné oblasti přirozené akumulace vody	% z celkové rozlohy kraje	0	13,5	22,9	8,5	53,3	33,2	64,9
Obyvatelé napojení na kanalizaci	%	99,0	66,0	83,6	78,1	91,6	81,9	68,8
Obyvatelé napojení na kanalizaci s koncovou ČOV	%	99,0	65,5	73,9	70,8	90,7	77,8	62,8
Množství odpad. vod (průmyslových i komunálních) vypuštěných:								
- do vod povrchových	m ³ .obyvatel ⁻¹	114,1	62,9	101,6	95,1	110,7	81,6	99,6
- do kanalizací	m ³ .obyvatel ⁻¹	70,2	49,0	58,8	62,2	51,5	47,9	43,0
Počet havarijních úniků závadných látek		46/39	49	7	11	5	11	4
Zemědělská půda	% z celkové rozlohy kraje	42	60	49	51	38	52	44
Stupeň zornění zem. půdy	% zem. půdy	73	83	65	69	45	67	49
Velkoplošná chráněná území	% z celkové rozlohy kraje	1,0	7,9	19,8	15,7	18,0	26,3	30,5
- z toho: národní parky	% z celkové rozlohy kraje	0,0	0,0	3,4	4,6	0,0	1,5	3,7
chráněné krajinné oblasti	% z celkové rozlohy kraje	1,0	7,9	16,4	11,1	18,0	24,8	26,8
Lesní porosty	% z celkové rozlohy kraje	10,0	27,8	37,6	39,6	43,3	29,9	44,4
Produkce odpadu celkem	t.obyvate ⁻¹	2,79	2,44	2,08	4,14	2,34	3,11	1,41
- z toho: nebezpečný odpad	t.obyvate ⁻¹	0,13	0,17	0,10	0,19	0,10	0,19	0,16

Vybrané ukazatele roku 2006 pro porovnání stavu životního prostředí v jednotlivých krajích České republiky

Ukazatel	Jednotka	Kraj						
		Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Zlínský	Olomoucký	Moravskoslezský
Rozloha	km ²	4 785	4 519	6 796	7 196	3 964	5 267	5 423
Počet obyvatel	obyvatel	549 122	506 808	511 114	1 130 990	589 869	639 423	1 249 909
Hustota obyvatelstva	obyvatel.km ⁻²	115	112	75	157	149	121	230
Emise ze stacionárních zdrojů celkem (TL, SO ₂ , NO _x , CO, VOC, NH ₃)	kt.rok ⁻¹	53,9	66,1	65,8	83,0	42,5	55,3	244,7
- z toho: tuhé látky	kt.rok ⁻¹	3,2	3,1	4,7	4,5	2,1	3,2	8,0
SO ₂	kt.rok ⁻¹	7,7	13,7	2,6	4,2	7,1	5,8	29,4
NO _x	kt.rok ⁻¹	9,6	18,4	14,3	19,1	8,6	12,2	32,2
VOC	kt.rok ⁻¹	9,8	8,8	10,8	17,3	9,2	10,1	17,0
Vyrobena pitná voda	m ³ .obyvatel ⁻¹	65,2	63,1	53,4	62,3	57,6	51,2	74,7
Podíl obyvatel zásobených vodou z veřejných vodovodů	%	91,2	95,8	93,2	94,8	89,7	87,9	97,5
Ztráty vody ve vodovodní síti	%	22,8	16,8	17,1	19,0	19,5	20,4	16,3
Chráněné oblasti přirozené akumulace vody	% z celkové rozlohy kraje	43,3	42,7	7,3	4	30,5	23,8	18,1
Obyvatelé napojení na kanalizaci	%	73,1	68,7	85,2	84,1	81,4	74,3	77,9
Obyvatelé napojení na kanalizaci s koncovou ČOV	%	65,6	63,0	68,0	77,1	69,6	66,9	67,6
Množství odpadních vod (průmyslových i komunálních) vypuštěných:								
- do vod povrchových	m ³ .obyvatel ⁻¹	110,9	91,4	91,4	76,0	89,7	88,8	91,5
- do kanalizací	m ³ .obyvatel ⁻¹	49,0	43,4	47,9	47,8	46,0	46,3	60,9
Počet havarijních úniků závadných látek		11	1	14	10	8	6	30
Zemědělská půda	% z celkové rozlohy kraje	58	60	61	60	49	53	51
Stupeň zornění zemědělské půdy	% zem. půdy	69	73	77	83	64	74	63
Velkoplošná chráněná území	% z celkové rozlohy kraje	20,1	8,7	8,9	5,8	29,9	10,6	17,3
- z toho: národní parky	% z celkové rozlohy kraje	5,2	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0
chráněné krajinné oblasti	% z celkové rozlohy kraje	14,9	8,7	8,9	4,9	29,9	10,6	17,3
Lesní porosty	% z celkové rozlohy kraje	31,0	29,5	30,4	28,1	39,7	34,8	35,6
Produkce odpadu celkem	t.obyvate ⁻¹	1,83	1,74	2,42	2,03	1,56	2,44	4,39
- z toho: nebezpečný odpad	t.obyvate ⁻¹	0,08	0,13	0,14	0,07	0,07	0,08	0,26

